

GK.91
7/18005

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/862
KONU : Yazılı Soru Önergisi

6./03/2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 27.01.2011 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02 -28438 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Bülent BARATALI'ya ait 7/18003, Balıkesir Milletvekili Ergün AYDOĞAN'a ait 7/18004, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Akif PAKSOY'a ait 7/18005, İzmir Milletvekili Kamil Erdal SİPAHİ'ye ait 7/18006, Mersin Milletvekili Ali Rıza ÖZTÜRK'e ait 7/18007, Denizli Milletvekili Ali Rıza ERTEMÜR'e ait 7/18008 ve Kırklareli Milletvekili Turgut DİBEK'e ait 7/18009 Eas No'lu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

- 1- Görüş 7/18003 (2 sayfa)
- 2- Görüş 7/18004 (3 sayfa)
- 3- Görüş 7/18005 (3 sayfa)
- 4- Görüş 7/18006 (2 sayfa)
- 5- Görüş 7/18007 (1 sayfa)
- 6- Görüş 7/18008 (2 sayfa)
- 7- Görüş 7/18009 (1 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi : Mehmet Akif PAKSOY
Kahramanmaraş Milletvekili
Esas no : 7/18005

SORU 1) Çoğunlukla yazılı ve görsel medya ile internet siteleri aracılığıyla pazarlanan zayıflama ürünlerinin büyük bir bölümünün içine "**sibutramin**" gibi sentetik ya da henüz insan üzerinde kullanılması onaylanmamış maddelerin katıldığı bilim insanlarınca ifade edilmektedir. Bu hususta Bakanlığınızın bir tespiti ve çalışması bulunmakta mıdır?

CEVAP 1) Bakanlığımızdan Takviye Edici Gıda adı altında izin alan ürünlerin içeriğinde zaman zaman ilaç etkin maddeleri gerek Bakanlığımızca yapılan kontrollerde alınan numunelerde gerekse Sağlık Bakanlığınca yapılan bildirimlerde tespit edilmektedir. İçeriğinde ilaç etkin maddesi tespit edilen ürünler ile ilgili tedbir kararı alınıp piyasadan toplatılması için muhatap firmaya bildirilmektedir. Muhatap firma tarafından piyasadan toplatılmayan ürünlere Bakanlığımızca yapılan piyasa kontrollerinde rastlanması durumunda el konulmaktadır.

SORU 2) Bu ürünlerin ilaç olarak satışı yasak olduğu için gıda desteği adı altında Bakanlığınızdan izin alınarak veya izin alınmadan piyasaya sürüldüğü ve büyük çoğunluğunun (tamamına yakınının) Çin'de üretildiği yine bilim, insanlarınca ifade edilmektedir. Soru önerge min cevaplandığı tarih itibariyle gıda takviyesi adı altında zayıflama amaçlı veya yardımcı tedavi amaçlı kaç ürüne Bakanlığınızca izin verilmiştir? Mümkünse bunların firma/marka ve ürün isimlerini açıklar mısınız?

CEVAP 2) "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkındaki 5179 sayılı Kanun" gereği, bir ya da birden fazla besin öğeleri; vitamin, mineral, protein, bitki, botanik, bitkisel kaynaklı maddeler, amino asitler ve benzeri bileşenler ile bunların konsantresi ve/veya ekstraktlarından oluşan ve günlük alım dozu belirlenmiş ürünleri kapsayan Takviye Edici Gıdalara Bakanlığımızca Üretim İzni düzenlenmiştir. "Türk Gıda Kodeksi Gıda Maddelerinin Genel Etiketleme ve Beslenme Yönünden Etiketleme Kuralları Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliği", Madde 3 (f) bendine göre, "Özel beslenme amaçlı gıdalar dahil herhangi bir gıda maddesinin etiketinde, o gıda maddesinin hastalıkları önleme, iyileştirme ve tedavi etme özelliği olduğunu bildiren veya ima eden ifadeler yer alamaz. Bu hususlar gıda maddesinin tanıtımı ve reklamı için de geçerlidir." ifadesi yer almaktadır. Bu kapsamda, "Zayıflama amaçlı veya yardımcı tedavi amaçlı" ürünlere Bakanlığımızca Üretim İzni düzenlenmemiştir.

13.12.2010 tarihinde yürürlüğe giren 5996 sayılı "Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu" gereği, Takviye Edici Gıdalar: "Normal beslenmeyi takviye etmek amacıyla, vitamin, mineral, protein, karbonhidrat, lif, yağ asidi, amino asit gibi besin öğelerinin veya bunların dışında besleyici veya fizyolojik etkileri bulunan bitki, bitkisel ve hayvansal kaynaklı maddeler, biyoaktif maddeler ve benzeri maddelerin konsantre veya ekstraktlarının tek basma veya karışımlarının, kapsül, tablet, pastil, tek kullanımlık toz paket, sıvı ampul, damlalıklı şişe ve diğer benzeri sıvı veya toz formlarda hazırlanarak günlük alım dozu belirlenmiş ürünleri" içermekte olup, Takviye Edici Gıdaların üretim, ithalat, ihracat ve kontrolüne ilişkin usul ve esaslar Bakanlığımızca belirlenmektedir.

SORU 3) Ayrıca Bakanlığınızca ruhsatlandırılan veya izin alan bu tür ürünlerle ilgili kamuoyunu bilgilendirmeyi düşünüyor musunuz? veya bu konuda bilgilendirici bir uygulama var ise açıklar mısınız?

CEVAP 3) "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkındaki 5179 sayılı Kanun" kapsamında Bakanlığımızca Üretim izni verilmiş Takviye Edici Gıdaların adları, Üretim İzin tarih ve sayıları ile üretici firmalara ait bilgiler Bakanlığımızın <http://www.kkgm.gov.tr> adresinde verilmektedir. Ayrıca, Alo Gıda 174 başvuruları doğrultusunda ilgili firmalar ve bu firmaların ürettikleri ürünler hakkında kamuoyuna bilgi verilmektedir

SORU 4) Bu konudaki resmi olarak yerine getirilmesi gereken (İzin zorunluluğu, ruhsat, satış vb açısından) uygulamayı açıklar mısınız?

CEVAP 4) "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkındaki 5179 sayılı Kanun" gereği gıdalar için Gıda Üretim İzin Belgesi alınması zorunluydu. Başta Takviye Edici Gıdalar olmak üzere; Bitkisel Çay, Bitkisel Karışımlar, Bitkisel Karışimli Macun vb. ürünlerde bileşen olarak bulunan ve insan tüketimine uygun bitkilerin kullanımı ile ilgili ürünlerin Üretim İzni değerlendirilmesinde, Bakanlığımız tarafından kurulan Bitki Danışma Kurulu ile bu kurulun oluşturduğu ve <http://www.kkgm.gov.tr> internet sitemizde de yayımlanan Bitki Listesi ile Kurul kararı dikkate alınarak firma beyanları değerlendirilmekteydi. 13.12.2010 tarihinde yürürlüğe giren 5996 sayılı "Veteriner Hizmetleri Bitki Sağlığı, Gıda Ve Yem Kanunu" gereği üretim izni kaldırılmış olup, firmalar üretecekleri gıdalar için, ilgili mevzuat hükümlerine uymak kaydı ile Bitki Danışma Kurulunca oluşturulan Bitki listesi dikkate alınarak Türk Gıda Kodeksine uygun şekilde üretim yapabileceklerdir. 5996 sayılı kanundan önce üretim yapmakla olan firmalara Çalışma İzni ve Gıda Sicili düzenlenmiştir. 13.12.2010 tarihinden sonra Üretim yapacak ilgili firmalar Kanun gereği Bakanlığımızdan "Kayıt Belgesi" almak zorundadır. Kanuna bağlı Yönetmelikler yayımlanana kadar bu işlemler 5996 sayılı Kanun kapsamında yürütülmektedir.

SORU 5) Belirtilen kapsamdaki ürünler tanıtımda yer alan açıklamanın Çin'de üretildiği için içerik itibarıyla gerçeği yansıtmadığı hususundaki iddiaları nasıl karşılıyorsunuz? Bu konuda Bakanlığınızca bir denetim yapılmakta mıdır? Bu denetimleri yapmaya Bakanlığınız laboratuvar imkânları yeterli midir?

CEVAP 5) Bakanlığımızca yapılan gıda kontrollerinde alınan numunelerde takviye edici gıdalarda insan sağlığı için tehlike oluşturabilecek suni boya ve ilaç etkin maddelerinin analizleri yapılmaktadır. Subitramin ilaç etkin maddesi ve suni boya analizleri Bakanlığımız laboratuvarlarında yapılabilmekle olup diğer analizler üniversite ve Sağlık Bakanlığı Laboratuvarlarında yapılmaktadır.

SORU 6) Sibutramin maddesinin 21 Ocak 2011 tarihi itibarıyla Avrupa İlaç Ajansı'nca yasaklandığı, aynı zamanda Sağlık Bakanlığı İlaç Eczacılık Genel Müdürlüğü'nce de bu maddeyi ihtiva eden ilaçların toplatılmasına karar verildiği ifade edilmektedir. Bu kapsamda Bakanlığınızca yapılan bir çalışma bulunmakta mıdır? Bulunmaktaysa kapsamı ve sonuçları konusunda açıklama yapar mısınız?

CEVAP 6) Bakanlığımız tarafından konu hakkındaki hususların düzeltilmesi, sorumlular hakkında yasal işlem uygulanması için hali hazırda yürütülen denetimlerimize ek olarak Sağlık Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Gümrük Müsteşarlığı, Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı vb. ilgili kurum ve kuruluşlar ile ortak kapsamlı bir çalışma başlatılmıştır.

SORU 7) Zayıflama ürünleri başta olmak üzere diğer yardımcı tedavi ürünleri konusunda Bakanlığınız, Sağlık Bakanlığı, Sanayi Bakanlığınca vatandaşlarımızın sağlık ve tüketici olarak korunmaları yönünde yürütülmekte olan bir çalışma bulunmakta mıdır? Bulunmaktaysa kapsamı ve sonuçları hakkında, bulunmamaktaysa sebepleri veya ne zaman yapılacağı hususlarında bilgi verir misiniz?

CEVAP 7) Bakanlığımızca takviye edici gıda adı altında kilo verdirici, kilo aldırıcı, boy uzatıcı, cinsel performansı arttırıcı, sigara bıraktırıcı ve hastalıkları iyileştirici vb. niteliklerde hiçbir ürüne üretim yada ithal izni verilmemektedir.

Ancak piyasada bu etkilere sahip olduğu iddia edilen ürünler genellikle şu şekillerde satışa sunulmaktadır.

- 1) İthalat yada üretim izni olmadığı halde yalan beyanla Bakanlığımızdan izinli olduklarını ilan etmekte,
- 2) Başka firmalara ait ithalat yada üretim izni tarih ve sayılarını kendi ürünlerine aitmiş gibi göstermekte,
- 3) Bu ürünlere ait Bakanlığımızdan insanların günlük tükettikleri gıdalara ek olarak takviye edici gıda niteliğinde verilen ithal ve üretim izinlerini beyan ve taahhüt ettiklerinin dışında etiket, ambalaj ve reklamlarla satışa sunarak tüketiciyi yanıltmaktadırlar.
- 4) Ayrıca yapılan bu reklam ve tanıtımlar mevzuata aykırıdır.

Söz konusu durumlarda yapılan reklam ve tanıtım radyo, televizyon yada yazılı basında yer alıyor ise Bakanlığımızın yanı sıra Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na ve radyo televizyon reklamları için Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna bildirimde bulunulmakta ve vatandaşlarımızın da başvuruda bulunması için başvuru sahipleri bilgilendirilmektedir. Böylece söz. konusu kurumların da yaptırım uygulaması sağlanmaktadır,

SORU 8) Bakanlığınız izni ile Yunus Balıkları ile bir kısım havuzlarda terapi adı altında tedavi yapıldığı hususu doğru mudur? Bu hususta Bakanlığınızca izin verilmiş ise gerekçeleri ve bilimsel dayanakları konusunda bilgi verir misiniz? Bu kapsamda faaliyet gösteren işletmelerin sayısı ve kapsamı konusunda bilgi verir misiniz?

CEVAP 8) Bakanlığımızın, dolfinaryumların açılma, çalışma, İşletme, ruhsatlandırma vb. işlemlerle ilgili herhangi bir yetki ve sorumluluğu bulunmamaktadır. Bu doğrultuda, ülkemizde bulunan yunus havuzlarına terapi adı altında tedavi yapılması için bir izin verilmemiştir.

Bakanlığımızca, taraf olduğumuz "Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES)" kuralları doğrultusunda ithal edilen yunuslar için CITES sertifikası düzenlenmektedir. Bu kapsamda tutulan kayıtlarımıza göre ülkemizde on adet dolfinaryum bulunmaktadır.